

Minister Klimatu i Środowiska

DLŁ-WNO.050.48.2024.RB
3098549.12460773.10316494
Warszawa, 04-07-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pana Posła Bartłomieja Pejo w sprawie podejmowania działań w kierunku destabilizacji sektora usług leśno-drzewnych oraz ograniczania działalności PGL Lasy Państwowe, K10INT1905, przedstawiam poniższe informacje.

1) W jaki sposób Minister zamierza finansować ochronę lasów wyłączonych z użytkowania?

Ochrona lasu to działalność gospodarcza, mająca na celu zabezpieczenie lasu przed szkodami wyrządzanymi przez czynniki abiotyczne, biotyczne, a także szkodami antropogenicznymi. Ochrona lasu jest działaniem kompleksowym. Należy wskazać, że zapewnienie powszechnej ochrony lasów jest obowiązkiem właścicieli lasów. Właścicielem lasów objętych poleceniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 stycznia br. jest Skarb Państwa, a zarządza nimi Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.

Zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy o *lasach*, Lasy Państwowe prowadzą działalność na zasadzie samodzielności finansowej i pokrywają koszty działalności z własnych przychodów, w tym koszty związane z ochroną lasu. Finansowanie ochrony lasów wyłączonych z użytkowania odbywa się na tych samych zasadach co lasów niewyłączonych z użytkowania. Na ochronę tych lasów wykorzystywane są środki z funduszu leśnego.

2) Czy w konsekwencji zakazu prowadzenia prac gospodarczych w Lasach Państwowych (na wybranych powierzchniach) będą musiały być wypowiedziane umowy na usługi związane z pielęgnacją lasów z firmami wybranymi w drodze postępowań przetargowych, z którymi zawarto już umowy?

Polecenie Minister Klimatu i Środowiska z 8 stycznia br. nie rodzi wypowiedzenia umów na usługi związane z pielęgnacją lasów z firmami wybranymi w drodze postępowań przetargowych, z którymi zawarto już umowy.

3) Jaka liczba podmiotów gospodarczych współpracuje z nadleśnictwami?

Ze względu na niezbyt ogólną treść pytania nie jest możliwe jednoznaczne oszacowanie podmiotów gospodarczych współpracujących z nadleśnictwami.

Należy wskazać, że nadleśnictwo, jako jednostka PGL LP (aktualnie jest 429 nadleśnictw), współpracuje z podmiotami gospodarczymi na różnych polach swojej działalności, w tym z zakładami usług leśnych, z podmiotami kupującymi drewno, podmiotami wykonującymi budowy, remonty, naprawy elementów infrastruktury, podmiotami zapewniającymi obsługę prawną, świadczące usługi telekomunikacyjne etc.

4) Jaka jest to ilość miejsc pracy w przemyśle drzewnym, w zakładach usług leśnych, w leśnictwie, w transporcie produktów drzewnych, w usługach towarzyszących (m.in. przemyśle spożywczym, turystyce, łowiectwie, farmacji, przemyśle petrochemicznym)?

Również i w tym przypadku ogólność pytania nie pozwala jasno ustalić intencji pytającego. Można jednak wskazać, że zgodnie z informacją Polskiej Izby Gospodarczej Przemysłu Drzewnego, sektor leśno-drzewny wypracowuje ok. 2,5% PKB i bezpośrednio zatrudnia ponad 350 tys. pracowników.

Zgodnie z ostatnim sprawozdaniem finansowo-gospodarczym PGL LP za rok 2022, w Lasach Państwowych przeciętne miesięczne zatrudnienie wynosiło 25 722 etatów.

5) Poprzez zmniejszenie pozyskania drewna w Lasach Państwowych w jaki sposób Minister Środowiska zamierza zagwarantować utrzymanie miejsc pracy w całym sektorze drzewnym i zakładach usług leśnych?

Ograniczenia dotyczące sposobu użytkowania rębego (np. odnoszące się do dopuszczalnych rębni) nie ograniczają stosowania innych zabiegów. W przypadku wszystkich pozycji objętych poleceniem z dnia 8 stycznia 2024 roku, dla których wprowadzono ograniczenia dotyczące użytkowania rębego, nie ma przeciwwskazań dla prowadzenia innych zabiegów, w tym trzebieży i czyszczeń.

Należy mieć na uwadze, że współpraca pomiędzy Lasami Państwowymi a pracownikami zakładów usług leśnych jest procesem ciągłym. Jednakże wydaje się, że podjęte działania w sposób znaczący usprawniły zarządzanie w zakresie realizacji moratorium z jednoczesnym minimalizowaniem skutków dla pracowników leśnych.

Należy wskazać, że 23 stycznia br. Pani Minister Klimatu i Środowiska spotkała się z przedstawicielami przemysłu drzewnego. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju i Technologii, z wiceministrem Waldemarem Sługockim oraz członkowie stowarzyszeń Papierników Polskich, Producentów Płyt Drewnopochodnych, Przemysłu Tartaczno, Polskiej Izby Gospodarczej Przemysłu Drzewnego, Związku Polskie Okna i Drzwi, Ogólnopolskiego Związku Pracodawców Przemysłu Drzewnego, Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Producentów Mebli, Polskiego Komitetu Narodowego EPAL oraz firmy Stelmet, a także zastępca Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Było to pierwsze spotkanie, na którym goście zakomunikowali potrzeby przemysłu drzewnego.

W dniu 15 marca br. Pani Minister Paulina Henning-Kloska ogłosiła „Pakiet dla przemysłu drzewnego”, który obejmuje:

- zwiększenie procenta puli drewna przeznaczonej dla stałych, sprawdzonych klientów;
- większe premiowanie intensywności przerobu drewna przy sprzedaży – im bardziej korzystne dla gospodarki, zaawansowane (głębsze) wykorzystanie drewna, tym większa premia;
- oferowanie produktu drzewnego dostosowanego do potrzeb polskich nabywców, a nie zagranicznych np. z dalekiego wschodu;
- proklimatyczną lokalność – premię dla kupców przerabiających drewno bliżej miejsca pozyskania, aby uniknąć zbędnie generującego CO₂ nieracjonalnego transportu drewna,
- eliminację nieuczciwych kupujących przez efektywną kontrolę rzeczywistego sposobu i miejsca przerobu drewna. Przedsiębiorcy unikający kontroli nie otrzymają punktów;
- eliminację zjawiska sztucznego popytu na drewno;
- większą stabilność i pewniejszą przyszłość, łatwiejsze planowanie – wprowadzenie opcji półrocznej umowy na zakup drewna;
- transparentność sprzedaży drewna – pełna jawność nabywców i wartości umów,
- w tym deklaracji przerobu;
- uwolnienie dla przemysłu drewna pełnowartościowego, grubego, które dziś jest używane w energetyce. Zdefiniowanie kategorii drewna energetycznego.

Spodziewanym efektem ograniczenia eksportu drewna nieprzetworzonego i ograniczenia podaży drewna na cele energetyki będzie wyższa podaż drewna dla przedstawicieli branży drzewnej i papierniczej.

6) Czy wycofa Pani Minister swoje polecenie z dnia 8 stycznia 2024 r. podtrzymane w dniu 23 stycznia 2024 r.?

Polecenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 stycznia br. nie zostanie wycofane.

Polecenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 stycznia br. o wyłączeniu na części obszarów, a na części ograniczeniu gospodarki leśnej ma charakter pilotażowy. Pilność jego wydania wynikała m.in. z ryzyka bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczej wskutek pozyskania drewna na terenach, na których planowane jest ustanowienie form ochrony przyrody.

Jednocześnie informuję, że moratorium na ograniczenie lub wyłączenie wycinek w najcenniejszych przyrodniczo i społecznie obszarach z 8 stycznia 2024 roku będzie kontynuowane – do 15 czerwca Dyrektor Generalny Lasów Państwowych przygotuje jego aktualizację, opierając się na zasadzie, że łączny obszar objęty moratorium nie może być uległ zmniejszeniu, aktualizacja powinna zachować ideę ochrony najcenniejszych drzewostanów oraz uwzględniać prowadzenie prac przez lokalne przedsiębiorstwa leśne, a nowy dokument powinien uwzględniać uwagi strony społeczno-przyrodniczej do zaproponowanej aktualizacji.

7) Czy wprowadzone ograniczenia w przesłanych do realizacji przez Lasy państwowe reprezentowane przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych pismach zostały oparte o analizy skutków finansowych dla Skarbu Państwa?

Odpowiedź na pytanie nr 7 została udzielona przy pytaniu nr 12.

8) Proszę o podanie skali (w PLN/rok) strat gospodarczych jakie konkretnie poniosą mieszkańcy szczególnie tych gmin, których dotknęły wyłączenia z gospodarki leśnej?

W dniu 8 stycznia br. Pani Minister Paulina Hennig-Kłoska wydała polecenie Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych dot. wstrzymania lub ograniczenia pozyskania drewna w lasach zarządzanych przez PGL LP do 30 czerwca br. Polecenie objęło obszary cennych przyrodniczo kompleksów leśnych, lasów wykorzystywanych przez wielotysięczne aglomeracje oraz lasów uzdrowiskowych. Ograniczenie dotyczy 10 obszarów (Bieszczady, Puszcza Borecka, Puszcza Świętokrzyska, Puszcza Augustowska, Puszcza Knyszyńska, Puszcza Karpacka, Puszcza Romincka, Trójmiejski Park Krajobrazowy, a także w okolicy Iwonicza-Zdroju i Wrocławia).

Ministerstwo Klimatu i Środowiska wsłuchując się w potrzeby przedstawicieli zakładów usług leśnych dlatego już w 19 lutego wydało wyjaśnienia do wytycznych z załącznika do polecenia Ministra Klimatu i Środowiska z 8 stycznia 2024 r., w których wskazano, m.in. że polecenie dotyczy wyłącznie wstrzymania działań z zakresu pozyskiwania drewna. Oprócz pozyskania drewna, w zakresie wyraźnie dopuszczonym dla części pozycji ujętych w załączniku do polecenia z dnia 8 stycznia 2024 r. na wszystkich pozycjach można prowadzić wszystkie prace, które nie wiążą się z pozyskaniem drewna, a służą w szczególności:

- 1) hodowli lasu,
- 2) ochronie przyrody,
- 3) ochronie lasu i ochronie przeciwpożarowej,
- 4) realizacji gospodarki łowieckiej,
- 5) realizacji zadań z zakresu turystyki oraz utrzymania obiektów infrastruktury turystycznej i kontynuacji rozpoczętych inwestycji.

Wsparto tym samym utrzymanie frontu prac dla zakładów usług leśnych.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska rozumie również potrzeby sektora drzewnego, dlatego już 23 stycznia br. Pani Minister Klimatu i Środowiska spotkała się z przedstawicielami przemysłu drzewnego. Było to pierwsze spotkanie, na którym goście zakomunikowali potrzeby przemysłu drzewnego. Ponadto, ogłoszony został pakiet dla przemysłu, którego celem jest stworzenie warunków dla stabilnego rozwoju firm w tym sektorze, w obecnej sytuacji rynkowej. Pakiet dla przemysłu drzewnego obejmuje:

- zwiększenie procenta puli drewna przeznaczonej dla stałych, sprawdzonych klientów;
- większe premiowanie przy sprzedaży intensywności przerobu drewna – im bardziej korzystne dla gospodarki, zaawansowane (głębsze) wykorzystanie drewna, tym większa premia;
- oferowanie produktu drzewnego dostosowanego do potrzeb polskich nabywców, a nie zagranicznych np. z dalekiego wschodu;
- proklimatyczną lokalność – premię dla kupców przerabiających drewno bliżej miejsca pozyskania, aby uniknąć zbędnie generującego CO₂ nieracjonalnego transportu drewna;
- eliminację nieuczciwych kupujących przez efektywną kontrolę rzeczywistego sposobu i miejsca przerobu drewna. Przedsiębiorcy unikający kontroli nie otrzymają punktów;
- eliminację zjawiska sztucznego popytu na drewno;

- większą stabilność i pewniejszą przyszłość, łatwiejsze planowanie – wprowadzenie opcji półrocznej umowy na zakup drewna;
- transparentność sprzedaży drewna – pełną jawność nabywców i wartości umów, w tym deklaracji przerobu;
- uwolnienie dla przemysłu drewna pełnowartościowego, grubego, które dziś jest używane w energetyce. Zdefiniowanie kategorii drewna energetycznego.

Pakiet ten został stworzony na bazie licznych postulatów stowarzyszeń i organizacji zrzeszających przedsiębiorców branży drzewnej. Przedstawiony pakiet wyznacza kierunek zmian, który obecnie przeformułowywany jest na konkretne wdrożenia. Szczegółowe rozwiązania zostaną wypracowane na dedykowanych temu tematowi spotkaniach z przedstawicielami przemysłu drzewnego, Lasów Państwowych oraz strony społecznej

Powyższe działania przeciwdziałają potencjalnym stratom gospodarczym.

Ponadto, 26 kwietnia br. Pani Minister Paulina Henning-Kłoska Kłoska wydała polecenie Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych, w którym zobowiązała Dyrektora Generalnego do przeprowadzenia konsultacji społecznych i przedstawienia w terminie do dnia 15 czerwca 2024 r. uzasadnionych propozycji aktualizacji terenów wstrzymania/ograniczenia pozyskiwania drewna w lasach objętych poleceniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 stycznia 2024 r., wraz z protokołem z przeprowadzonego procesu partycypacji społecznej, z tym z zastrzeżeniem, że powierzchnia lasów objęta zakresem polecenia nie może ulec zmniejszeniu. 13 czerwca br. Pani Minister Paulina Henning-Kłoska Kłoska wydała polecenie Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych, którym zmieniła polecenie z dnia 26 kwietnia i wydłużyła termin na przeprowadzenie konsultacji społecznych i przedstawienie uzasadnionych propozycji aktualizacji terenów wstrzymania/ograniczenia pozyskiwania drewna, określonych w załączniku do polecenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 stycznia 2024 r., wraz z protokołem z przeprowadzonego procesu partycypacji społecznej – do dnia 16 września 2024 r. oraz zmieniła polecenie z 8 stycznia br. wydłużając termin wstrzymania/ograniczenia pozyskiwania drewna w lasach zgodnie z załącznikiem do wskazanego polecenia – do dnia 30 września 2024 r.

Podsumowując, proces związany z poleceniem z 8 stycznia br. nie trwa pełnego roku oraz aktualnie jest w trakcie rewizji. Wszelkie niezbędne informacje związane z aktualizacją tej inicjatywy zostaną przedstawione przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych do 16 września br.

9) Czy MKiŚ porozumiało się z grupami interesariuszy (w tym lokalnymi społecznościami), których będzie dotyczyły wyłączenia z gospodarki leśnej?

10) Jakie myślenie strategiczne przyświecało Pani Minister przy podjęciu decyzji o poleceniu wyłączenia z użytkowania, bądź całkowitego wyłączenia z prac na prawie 19 tys. ha lasów na Podkarpaciu oraz pozostałych obszarów Polski?

11) Czy propozycje wyłączenia z użytkowania obszarów leśnych (wydzielonych drzewostanowych, którymi objęto moratorium) były konsultowane z zakładami usług leśnych, przedstawicielami branży drzewnych, regionalnymi dyrekcjami, organizacjami pozarządowymi, strażą graniczną, Wojskiem Polskim, Państwową Strażą Pożarną?

Uprzejmie informuję, że w procesie wyznaczania obszarów, o których mowa w przedmiotowym załączniku, brali udział przedstawiciele MKiŚ oraz przedstawiciele organizacji społecznych działających na rzecz ochrony lasów, jak również autorytety naukowe w dziedzinach przyrodniczych, zmian klimatu i leśnictwa.

Dla każdego miejsca byli to inni lokalni eksperci – leśnicy i biolodzy, znający specyfikę poszczególnych obszarów: (np. w Puszczy Boreckiej – Pan Andrzej Sulej; na obszarze Bieszczad i okolic – Pan Piotr Klub; w Puszczy Knyszyńskiej – Pan Adam Bohdan; dla okolic Wrocławia – Pan Paweł Kisiel, w Puszczy Augustowskiej – Pani Dorota Zawadzka, doktor habilitowany nauk leśnych, prof. UŁ).

Organizacje działające na rzecz ochrony lasów, od objęcia stanowiska przez Panią Minister Paulinę Hennig-Kłoskę, aktywnie włączyły się w działania na rzecz wzmocnienia ochrony lasów, zgłaszając obszary leśne, które powinny zostać objęte wzmocnioną ochroną ze względu na walory przyrodnicze lub pełnione funkcje społeczne. Głos i aktywność tych organizacji są cenne.

Wydanie polecenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 stycznia br. wynikała m.in. z ryzyka bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczej wskutek pozyskania drewna na terenach, na których planowane jest ustanowienie form ochrony przyrody.

Wprowadzone w dniu 8 stycznia br. moratorium uchroniło przed bezpowrotną utratą walorów przyrodniczych tereny, które objęło. Tytułem przykładu:

- 1) W Trójmiejskim Parku Krajobrazowym, gdyby nie moratorium, Nadleśnictwo Gdańsk wykonałoby cięcia wbrew obowiązującemu planowi ochrony parku krajobrazowego (wykorzystując końcowy okres realizacji dotychczasowego planu urządzenia lasu i istniejącą lukę prawną, tj. interpretację, że plan ochrony parku krajobrazowego jest dla nadleśniczego wiążący dopiero po uwzględnieniu go

w PUL). Zniweczyłoby to wypracowaną w planie ochrony szansę skutecznej ochrony parku krajobrazowego, wypracowaną przez samorząd województwa. Moratorium zapobiegło temu.

- 2) Moratorium zabezpieczyło część tzw. lasów starych (old-growth forests), których ścisła ochrona została ustalona w przyjętej m.in. przez Polskę, unijnej Strategii na Rzecz Różnorodności Biologicznej do 2030 r., wg stanu referencyjnego na 2022 r. W przypadku wykonania cięć w takich lasach, powstałby kłopotliwy i bardzo trudny do wykonania obowiązek „ochrony w celu odtworzenia cech lasów starych”

Jeśli chodzi o województwo podlaskie, omówić można pozytywne konsekwencje przyrodnicze moratorium:

Puszcza Knyszyńska:

- 1) ograniczenie b. intensywnego pozyskania - w 2024 zaplanowano pół miliona m³ do wycięcia z czego prawie połowę rębniami różnego typu, w tym ponad 18% rębnią zupełną,
- 2) zachowanie starych borów przeznaczonych w 2024 do rębni zupełnych lub gniazdowych, przykłady:
  - Supraśl, 01-25-1-06-297-g-99, wiek drzewostanu 187 lat
  - 01-25-1-06-297-a-99 drzewostan 167 lat, przeznaczone do rębni IB
  - Supraśl, 01-25-1-04-237-j-00, drzewostan 197 lat, przeznaczone do rębni IB
  - Czarna Białostocka, 01-06-1-04-96-c-99 - drzewostan 132 lata, przeznaczone do rębni IB z pozyskaniem ponad 1000 m³
  - Waliły, 01-32-1-03-120-f-00 - drzewostan 134 lata, rębni IB na pow. 3.24ha,
- zachowanie unikalnych, dobrze zachowanych siedlisk grądowych, chronione siedlisko 9170, wydzielenia:
    - Adres leśny: 01-06-2-12-58-a-00, drzewostan dębowy w wieku ponad 100 lat, zaplanowano rębnią IIIb
    - Adres leśny: 01-25-1-02-25-d-00, drzewostan dębowy w wieku 187 lat, zaplanowano rębnią IIIb
    - Adres leśny: 01-25-1-02-25-c-00, drzewostan dębowy w wieku 187 lat, zaplanowano rębnią IIIb
    - Adres leśny: 01-06-1-01-7-d-00 drzewostan grabowy w wieku 137 lat
- 3) zachowanie lasów o wybitnych walorach historycznych - reliktovej Puszczy Grodzieńskiej, pozostałości puszczy litewskich, opisywanych przez Adama Mickiewicza

Augustów:

- 1) zachowanie miejskich lasów uzdrowiska Augustów, odwiedzanego przez 300 000 turystów/rok, gdzie główną atrakcją regionu są jeziora i otaczające je lasy, w tym drzewostany, których wiek często zbliżał się do 200 lat, np: Nadleśnictwo Augustów, sąsiedztwo miasta Augustów - tzw. półwysep Lisi Ogon, Adres leśny: 01-01-1-01-5 -a -00, sosna w wieku 180 lat; na 2024 zaplanowano tu rębnie III;
- 2) zachowanie pozostałości najstarszych lasów z Puszczy Augustowskiej w wieku 120-200 lat i związanej z nimi bioróżnorodności.
Udział lasów w wieku 120 -200 lat w Puszczy Augustowskiej wynosi zaledwie ok. 5%. Ochrona i utrzymanie we właściwym stanie siedlisk i rewirów kluczowej dla kompleksu awifauny. Średni wiek drzewa gniazdowego bielika w Puszczy Augustowskiej wynosi 164 lat, bociana czarnego 157 lat, dzięcioła czarnego 159 lat, zagęszczenie dziupli znacznie wzrasta w lasach starszych niż 130 lat. Włochatka preferuje drzewostany 100+.
- 3) zachowanie walorów krajobrazowych typowych dla Puszczy Augustowskiej - decydujących o atrakcyjności turystycznej Puszczy Augustowskiej i augustowskich jezior. Dotyczy to przede wszystkim agroturystyki, pensjonatów, które są prowadzone w większości puszczańskich miejscowości, np. Danowskie, Płaska, Mołowiste, Rygol, Giby. Ograniczenie pozwoliło na zachowanie nadbrzeżnych lasów wodochronnych, znajdujących się wokół jezior i rzek, a także Kanału Augustowskiego odwiedzanych przez tysiące turystów. Wprowadzone ograniczenia pozwoliły zachować lasy w wieku 100-200 lat otaczające jeziora m.in. Mikaszewo, Serwy oblegane latem przez tysiące osób. Jeziora bez otaczającego starodrzewu, w obrębie którego znajdują się pola biwakowe i ośrodki wypoczynkowe straciłyby swoje walory.
- 4) zachowanie lasów niezbędnych do kontynuowania bartnictwa wpisanego na Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego Ludzkości UNESCO. Bractwo Bartne występowało od lat o objęcie najcenniejszych lasów w okolicy Augustowa statutem HCFV 6, uzyskało poparcie Burmistrza Augustowa, Rady Miasta, a nawet Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w tej sprawie i to pod rządami PiS - niestety Nadleśnictwo nie powołało tej formy ochrony, a następnie RDLP zrezygnowała w całości z certyfikatu FSC. Dopiero ograniczenie wprowadzone przez obecną minister środowiska i klimatu pozwoliło na zachowanie lasów cennych dla bartnictwa.

- 5) zachowanie obiektu transgranicznego o znaczeniu międzynarodowym (wraz z lasami Litwy i Białorusi), w którym obecność gęstego lasu i mokradeł stanowi barierę obronną i zwiększają bezpieczeństwo militarne kraju.
- 6) zachowanie najcenniejszych lasów obszaru Natura 2000 - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Kod obszaru: PLB200002 - gospodarowanych bez wymaganego prawem planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 (Natura 2000 Puszcza Augustowska) – zobowiązania wobec Komisji Europejskiej. Brak tego typu dokumentacji stanowiło powód wszczętego przez KE trwającego postępowania.

12) Czy przed wydaniem polecenia Pani Minister zwróciła się do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych o analizę skutków finansowych, gospodarczych tej decyzji. Czy uzyskała Pani Minister taką analizę przed wydaniem polecenia? Jeżeli tak, jakie były wyniki tejże analizy?

Na polecenie MKiŚ, Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych w dniu 29 grudnia 2023 r. przekazała dokument, który zawiera:

- Skutki krótkoterminowego ograniczenia pozyskania drewna – okres do 1 miesiąca.
- Skutki średnio i długookresowego ograniczenia pozyskania drewna.
- Bilans skutków finansowych.

W ocenie pominięto skutki związane z ochroną lasu i jego stabilnością, a odniesiono się jedynie do skutków stricte związanych z użytkowaniem lasu i sprzedażą drewna.

Na podstawie dostępnych w MKiŚ danych należy wskazać, że przedstawione w ww. dokumencie przewidywane skutki nie potwierdziły się.

13) W jaki sposób Pani Minister zamierza finansować ochronę lasów wyłączonych z użytkowania?

Odpowiedź została udzielona przy pytaniu nr 1.

14) Czy będą musiały być wypowiedziane umowy na usługi związane z pielęgnacją lasów? Jaka liczba podmiotów gospodarczych współpracuje z nadleśnictwami? Jaka jest to ilość miejsc pracy?

15) Zmniejszając pozyskanie drewna w Lasach Państwowych, w jaki sposób Pani Minister zamierza zagwarantować utrzymanie miejsc pracy w całym sektorze drzewnym i zakładach usług leśnych?

Jak już wskazano w odpowiedzi na pytanie nr 2, polecenie Minister Klimatu i Środowiska z 8 stycznia br. nie rodzi wypowiedzenia umów na usługi związane z pielęgnacją lasów z firmami wybranymi w drodze postępowań przetargowych, z którymi zawarto już umowy.

Umowy na prace leśne podpisywane są na podstawie przetargów. Przetargi na usługi leśne, poprzez to, że są dostosowane do lokalnych warunków, podzielone są na części tzw. pakiety.

Istnieją nadleśnictwa, w których pakiet na usługi leśne dotyczy jednego leśnictwa, istnieją również sytuacje, w których pakiet na usługi leśne dotyczy więcej leśnictw.

Zdąża się również taka sytuacja, że pakiet jest rozdzielony na część związaną z pozyskaniem drewna i na część związaną z pozostałymi pracami z zakresu gospodarki leśnej.

Założenie i oczekiwanie Kierownictwa Resortu wyrażone w korespondencji z PGL LP jest takie, aby nie dopuścić do wypowiedzenia umów pomiędzy nadleśnictwami objętymi poleceniem z 8 stycznia a przedsiębiorcami wykonującymi prace leśne. W tej sprawie MKiŚ współpracuje z Lasami Państwowymi.

Polecenie z dnia 8 stycznia br. dotyczy wstrzymania lub ograniczenia możliwości pozyskania drewna na obszarze ok. 94 tys. ha. Zgodnie z aktualnymi danymi GUS powierzchnia lasów zarządzanych przez Lasy Państwowe wynosi 7 134,4 tys. ha. Oznacza to, że poleceniem objęto 1,31% powierzchni lasów.

Z ostatnich danych otrzymanych z Lasów Państwowych wynika, że podaż drewna z nadleśnictw objętych poleceniem zmniejszy się o ok. 300 756 m³ (zmniejszenie pozyskania o ok. 16% w stosunku do podpisanych umów na realizację usług leśnych).

Jednocześnie należy wskazać, że plany urządzenia lasu określają cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej co do zasady na okres 10 lat. Wobec powyższego nie precyzują konkretnego terminu wykonania wyznaczonych wskazań gospodarczych. Aktualnym priorytetem Ministerstwa Klimatu i Środowiska w zakresie zarządzania lasami jest wzmocnienie funkcji społecznej i przyrodniczej lasów z jednoczesnym zapewnieniem realizacji funkcji produkcyjnej. Wobec powyższego zapewnienie zakładom usług leśnych prac na poziomie wynikającym z zawartych z nimi umów na bieżący rok oraz realizacja zobowiązań wynikających z dostępności drewna na rynku wymagała w pewnym zakresie modyfikacji planów wskazujących pozycję do realizacji w 2024 r. Jednakże wszystkie działania prowadzone są w ramach obowiązujących planów urządzenia lasu.

Ponadto działania na rzecz branży drzewnej zostały wskazane w odpowiedzi na pytanie nr 5.

16) Czy podziela Pani Minister pogląd Pani Poseł Klaudii Jachiry (KO), że w Polsce prowadzone są masowe wycinki drzew? Jeżeli tak, proszę o analizy, którymi się Pani kierowała w odniesieniu do poziomu pozyskania surowca drzewnego w Polsce, w skali globalnej oraz w rozbiciu na poszczególne kontynenty. Jeżeli zaś nie, czy jest Pani w stanie publicznie poinformować obywateli Polski o procencie pozyskania drewna i rzeczywiście

(popartej analizami i ich wynikami w zestawieniu miąższościowym i procentowym) kondycji polskich lasów i ich zasobów w rozróżnieniu Lasów Państwowych oraz lasów innych form własności.

W poniższej tabeli przedstawiono zasoby Lasów Państwowych oraz ich użytkowanie w latach 1946–2022. Jak łatwo zauważyć, roczne pozyskanie drewna w latach 1985-2022 waha się w przedziale od 1,51 do 2,54 % zasobów drzewnych.

Tabela 1 Zasoby Lasów Państwowych oraz ich użytkowanie w latach 1946–2022

Rok	Powierzchnia lasów w tys. m ³	Zasoby drzewne (grubizna brutto) ogółem na pniu w mln m ³	Zasoby drzewne (grubizna brutto) zasobność w m ³ /ha	Pozyskanie drewna (grubizna brutto) w tys. m ³	Pozyskanie drewna (grubizna brutto) w % zasobów ogółem
1946	5408	695	129	13759	1,98
1956	5987	780	130	15684	2,01
1968	6420	912,7	142	20626	2,26
1978	6654	1016,5	153	24886	2,45
1985	6780	1161,9	171	26794	2,31
1986	6789	1176,4	173	27674	2,35
1987	6800	1198	176	26485	2,21
1988	6810	1217,4	179	25649	2,11
1989	6817	1238,8	182	24086	1,94
1990	6815	1260	185	19883	1,58
1991	6805	1280	188	19389	1,51
1992	6804	1293,7	190	23733	1,83
1993	6821	1300,1	191	23145	1,78
1994	6834	1310,2	192	22905	1,75
1995	6855	1322,6	193	23468	1,77
1996	6868	1341,1	195	23269	1,74
1997	6881	1370,5	199	24928	1,82
1998	6897	1401,7	203	26867	1,92
1999	6915	1448,5	209	28360	1,96
2000	6936	1466,1	211	30121	2,05
2001	6953	1480,1	213	29339	1,98
2002	6968	1500,6	215	31994	2,13
2003	6987	1522,9	218	33921	2,23
2004	7006	1555,4	222	35874	2,30
2005	7030	1586,2	226	35220	2,22
2006	7043	1629,3	231	35866	2,20
2007	7053	1646,4	233	40384	2,45

Rok	Powierzchnia lasów w tys. m ³	Zasoby drzewne (grubizna brutto) ogółem na pniu w mln m ³	Zasoby drzewne (grubizna brutto) zasobność w m ³ /ha	Pozyskanie drewna (grubizna brutto) w tys. m ³	Pozyskanie drewna (grubizna brutto) w % zasobów ogółem
2008	7060	1676,2	237	38368	2,29
2009	7064	1713,7	243	38985	2,27
2010	7068	1865,5	264	39853	2,14
2011	7072	1886,2	267	40979	2,17
2012	7076	1908,4	270	41515	2,18
2013	7079	1929	272	42690	2,21
2014	7085	1950	275	44601	2,29
2015	7095	1978	279	45630	2,31
2016	7100	2005	282	46755	2,33
2017	7105	2030,1	286	50785	2,50
2018	7110	2048,8	288	52041	2,54
2019	7115	2065,6	290	48616	2,35
2020	7118	2067,4	290	45776	2,21
2021	7121	2070,3	291	48701	2,35
2022	7125	2068,1	290	50471	2,44

Źródło GUS Rocznik Statystyczny Leśnictwo 2023 (str. 102 i 103)

Pozyskanie drewna ogółem w Polsce w latach 2008 - 2015 wahało się w przedziale od 38 do 45 mln m³. Pozyskanie drewna (grubizna brutto) w % zasobów ogółem w tym okresie wynosiło pomiędzy 2,14 a 2,31%. Natomiast, pozyskanie drewna w latach 2016 - 2022 wahało się w przedziale od 45 mln m³ do 52 mln m³. Pozyskanie drewna (grubizna brutto) w % zasobów ogółem w tym okresie wynosiło pomiędzy 2,21 a 2,54%.

Należy zauważyć, że 2022 r. był pierwszym rokiem od 1985 r., w którym zasoby drzewne (grubizna brutto) ogółem na pniu spadły w porównaniu z rokiem poprzedzającym: z 2070,3 mln m³ w 2021 r. do 2068,1 mln m³ w 2022 r., co jest niekorzystną zmianą, wymagającą przeciwdziałania.

17) Na jakiej podstawie i wskutek jakich analiz, w tym opracowań o charakterze dokumentów strategicznych dla polityki ekologicznej Państwa, dąży się do ograniczenia prowadzenia gospodarki leśnej przez Lasy Państwowe na obszarze do 20% powierzchni będących w zarządzie LP?

Priorytetem Ministerstwa Klimatu i Środowiska w zakresie zarządzania lasami jest wzmocnienie funkcji społecznej i przyrodniczej lasów z jednoczesnym zapewnieniem

funkcji produkcyjnej. Powyższy kierunek działań wpisuje się w politykę Rządu RP, która wynika wprost z umowy koalicyjnej zawartej między tworzącymi go ugrupowaniami w dniu 10 listopada 2023 r. Radzie Ministrów zależy również, aby funkcjonowanie Lasów Państwowych było transparentne i budziło zaufanie społeczne.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2024 r. poz. 530) Minister Klimatu i Środowiska sprawuje nadzór nad gospodarką leśną prowadzoną w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa (art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy) oraz Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe (art. 4 ust. 4 ustawy). Powyższe stanowi podstawę do wydawania Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych wiążących wytycznych i poleceń na podstawie art. 34a ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1188, z późn. zm.), w celu dostosowania działań nadzorowanej jednostki do polityki ustalonej przez Radę Ministrów.

Wytyczne przekazywane Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych są zgodne z wyżej wskazaną ustawą o lasach, ponieważ to Dyrektor Generalny Lasów Państwowych inicjuje, organizuje oraz koordynuje przedsięwzięcia na rzecz ochrony lasów, racjonalnej gospodarki leśnej i rozwoju leśnictwa, jak również inicjuje, koordynuje oraz nadzoruje działalność jednostek organizacyjnych PGL Lasy Państwowe.

Należy zaznaczyć, że podstawowym celem podjętych działań nie jest ograniczenie prowadzenia gospodarki leśnej przez Lasy Państwowe na obszarze do 20% powierzchni będących w zarządzie Lasów Państwowych. Trwają prace zmierzające do wzmocnienia ochrony lasów cennych przyrodniczo i ważnych społecznie na 20% powierzchni lasów. Już obecnie na dużej części tych lasów prace nie są prowadzone lub są ograniczone. Wypracowanie optymalnych rozwiązań nastąpi podczas Ogólnopolskiej Narady o Lasach

W dniach 22-23 kwietnia br. w Warszawie odbyła się inauguracyjna sesja Ogólnopolskiej Narady o Lasach, której celem jest wypracowanie wytycznych i rekomendacji dla procesu wzmocnienia ochrony lasów o szczególnych walorach przyrodniczych i społecznych. Inicjatywa ta opiera się na otwartym dialogu oraz dyskusji na merytoryczne argumenty. Przetłumaczy problem z dialogiem społecznym dotyczącym zwiększenia ochrony najcenniejszych przyrodniczo i społecznie lasów, a jednocześnie zapewnienia polskiemu przemysłowi odpowiedniej ilości drewna.

Przedmiotowe wydarzenie jest realizowane w ścisłej współpracy ze wszystkimi interesariuszami i podmiotami zainteresowanymi transformacją gospodarki leśnej (Lasy Państwowe, przedstawiciele lasów prywatnych, branża drzewna, zakłady usług leśnych, strona przyrodnicza i społeczna, związki zawodowe, przedstawiciele nauki, jednostki

rządowe i samorządowe) – w inauguracyjnej sesji Ogólnopolskiej Narady o Lasach udział wzięło ok. 80 interesariuszy.

Obecnie, podczas Ogólnopolskiej Narady o Lasach wypracowywane są systemowe rozwiązania wyznaczania tych terenów i określania zakresu prowadzenia na nich gospodarki leśnej. Identyfikowane są ryzyka ekonomiczne i działania kompensacyjne. Celem Ogólnopolskiej Narady o Lasach jest wypracowanie takich rozwiązań, które zapewnią przemysłowi dostęp do surowca, zapewnią zakładom usług leśnych prace, wprowadzą działania kompensujące. W pracach Ogólnopolskiej Narady o Lasach uczestniczą aktywnie przedstawiciele przemysłu drzewnego i zakłady usług leśnych, zaproszeni zostali przedstawiciele związków zawodowych. Liczymy na ich konstruktywne uczestnictwo w pracach.

W pracach biorą udział wybitni naukowcy leśni i przyrodnicy, prawnicy, przedstawiciele administracji państwowej, w tym Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, tym samym można mieć pewność, że podjęte działania będą uwzględniały wymogi ochrony przyrody i będą zgodne przepisami administracyjnymi. Po zakończonych pracach Ogólnopolskiej Narady o Lasach planowane jest również przeprowadzenie konsultacji społecznych

18) W przypadku wprowadzenia ograniczeń w pracach pozyskania lasu wbrew wskazań gospodarczych ujętych w zatwierdzonych Planach Urządzenia Lasu, czy nadleśniczowie odpowiedzialni za stan lasu i prowadzenie gospodarki leśnej będą zwolnieni z konsekwencji odpowiedzialności za działania na niekorzyść Skarbu Państwa poprzez niezrealizowanie PUL?

Przede wszystkim należy podkreślić, że teza o działaniach na niekorzyść Skarbu Państwa jest tezą fałszywą. Docelowe zmiany, o ile zaistnieje taka potrzeba, będą wiązały się z wprowadzeniem aneksu do planu urządzenia lasu

19) W jaki sposób MKiŚ zastąpi miejsce uzyskiwania dochodu dla grup społecznych związanych aktualnie z pracami wykonywanymi na rzecz Lasów Państwowych z chwilą wprowadzenia ograniczeń z pozyskania drewna?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska podjęło szereg działań kompensacyjnych mających na celu wyrównanie przewidywanych efektów, które mogą zostać spowodowane przez pojawiające się wyzwania postawione przed prowadzeniem zmodyfikowanej gospodarki leśnej. Wspomniane działania polegają między innymi na wypracowaniu rozwiązań dotyczących ograniczeń eksportu drewna, ograniczeń spalania drewna w energetyce zawodowej, zmian w zasadach sprzedaży drewna promujące pozostawianie surowca w kraju.

Ponadto odpowiedź znajduje się przy pytaniu nr 17 odnośnie oczekiwanych wyników Ogólnopolskiej Narady o Lasach.

20) W jaki sposób MKiŚ będzie rekompensował straty finansowe, które ponosić będzie rocznie przemysł drzewny, zakłady usług leśnych, firmy przetwarzające płody runa leśnego, zajmujących się produkcją węgla drzewnego, firmy transportu drewna i jakie będą to roczne koszty dla Skarbu Państwa w związku z wprowadzanymi ograniczeniami?

MKiŚ nie przewiduje wystąpienia strat.

21) Kto będzie wypłacał odszkodowania w imieniu Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez łamiące się gałęzie i drzewa uszkadzające mienie prywatne? Jaka może być to skala zjawiska w ujęciu kosztowym w skali roku?

Brak jest podstaw do odpowiedzialności odszkodowawczej. Ocena w tym zakresie może być prowadzona na gruncie konkretnej sprawy.

22) Czy MKiŚ zapytało społeczeństwa Polskiego czy godzi się na to by zakładać w Polsce kolejne parki narodowe, które generują koszty finansowe dla Skarbu Państwa, na którego utrzymanie składają się wszyscy obywatele RP w ramach odprowadzanych podatków?

Park narodowy tworzy się w drodze ustawy, a istniejące parki narodowe określa się w ustawie o ochronie przyrody. Na dalszym etapie, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, określa się jego granice, w drodze rozporządzenia ministra właściwego ds. środowiska ustala się statut czy plan ochrony. Z listy tych jedynie przykładowych etapów tworzenia parku narodowego czy też formułowania jego struktury i zadań jasno wynika, że powstanie parku narodowego uwzględnia partycypację społeczną wynikającą z procesu legislacyjnego.

Z budżetu państwa finansowanych jest wiele przedsięwzięć, a wypada pamiętać, że ochrona środowiska, czy wężej przyrody, jest obowiązkiem Rzeczypospolitej Polskiej (art. 74 ustawy zasadniczej). W rządowym procesie legislacyjnym rozważaniom podlega również ocena skutków regulacji (OSR), który to dokument zawiera ocenę skutków finansowych w perspektywie 10 lat. Zatem także i w tym obszarze zapewniona jest partycypacja społeczna.

Należy też dodać, że wiele podmiotów publicznych generuje koszty, jednak są finansowane z uwagi na korzyści społeczne, a te w przypadku parków narodowych zdecydowanie przeważają nad kosztami.

23) Czy MKiŚ poprzedziło badaniami naukowymi w zakresie sprawdzenia atrakcyjności pod względem turystycznym terenów objętych wyłączeniami oraz projektowanymi nowymi parkami narodowymi?

Parki narodowe tworzy się w celu ochrony określonych dóbr – art. 8 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody. Tworzenie parku narodowego poprzedza szereg badań czy opracowań naukowych dot. tych dóbr oraz kwestii organizacyjnych. Ustawodawca nie wskazał pośród nich zagadnienia „atrakcyjności turystycznej”.

24) Czy pracownicy parków narodowych będą posiadać zarobki finansowe odpowiadające poziomowi osób zarządzających w administracji państwowej zapewniającymi możliwość swobodnego funkcjonowania i odpowiadającym minimum przeciętnym zarobkom odpowiednikom realizującym te same funkcje w krajach zamożnych Unii Europejskiej i czy osiągną je jeszcze w 2024 r.?

Zarobki pracowników parków narodowych ustala się z poszanowaniem rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 lutego 2024 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę pracowników parków narodowych i przyznawania im innych świadczeń związanych z pracą (Dz. U. poz. 231).

25) Czy nie uważa Pani Minister leśników w tym pracowników Lasów Państwowych, którzy posiadają wykształcenie w zakresie nauk leśnym za najlepszych ekspertów zajmujących się ekosystemami leśnymi i zarządzającymi majątkiem Skarbu Państwa w postaci Lasów Państwowych? Jeżeli tak, to kto zdaniem Pani Minister powinien zajmować się lasami w Polsce?

Lasy Państwowe są mieniem Skarbu Państwa, a zatem dobrem wspólnym wszystkich obywateli. Wszyscy obywatele mają prawo o nich się wypowiadać i w ramach procesów demokratycznych decydować. W zarządzaniu skuteczni mogą być absolwenci zarządzania, a w zakresie ekosystemów - biologii. Zatem, o lasach powinien decydować ich właściciel, czyli społeczeństwo, a zarządzać nimi fachowcy, o różnorodnej specjalizacji.

26) Czy zmiana charakteru prowadzenia gospodarki leśnej ze wskazaniem tworzenia kolejnych rezerwatów i parków narodowych była weryfikowana pod kątem zgodności z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania terenu i studiów zagospodarowania terenu?

Należy wskazać, że podstawowym dokumentem gospodarki leśnej opracowywanym dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej jest plan urządzenia lasu. Miejscowe plany

zagospodarowania przestrzennego nie mają wpływu na sposób prowadzenia gospodarki leśnej na terenach leśnych.

Uprzejmie wyjaśniam, że zgodnie z ustawą o ochronie przyrody określenie granic parku narodowego następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, które określa jego obszar, przebieg granicy, otulinę i nieruchomości Skarbu Państwa oddawane w użytkowanie wieczyste parkowi narodowemu. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, kieruje się rzeczywistym stanem wartości przyrodniczych obszaru. Określenie granic parku narodowego może nastąpić po uzgodnieniu z właściwymi miejscowo organami uchwałodawczymi jednostek samorządu terytorialnego, na których obszarze działania planuje się powyższe zmiany.

Uznanie danego obszaru za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem.

Ponadto, to projekty m.in. planów ogólnych gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw, w części dotyczącej rezerwatu przyrody i jego otuliny, wymagają uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie ustaleń tych planów, mogących mieć negatywny wpływ na cele ochrony rezerwatu przyrody.

27) Proszę o podanie liczby członków i nazw wszystkich grup „ekologicznych” (organizacji i ruchów leśnych), z którymi MKiŚ podjęło współpracę (podano liczbę 116 organizacji).

W załączeniu przekazuję apel o wprowadzenie moratorium podpisany przez 116 organizacji. Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie posiada informacji o liczbie członków ww. organizacji.

28) Czy wraz z ograniczaniem pozyskania drewna i wyłączenia z gospodarki leśnej kolejnych obszarów kraju, wyłączy te powierzchnie Pani Minister z użytkowania łowieckiego?

Nie są prowadzone obecne prace w tym kierunku.

29) Czy w przypadku ograniczenia możliwości pozyskiwania zwierzyny, myśliwi dzierżawiący obwody łowieckie i zarządcy obwodami wyłączonymi z wydzierżawienia, których dotkną wyłączenia zostaną zwolnieni z obowiązku szacowania szkód łowieckich i wypłaty odszkodowań?

Zarządcy i dzierżawcy obwodów łowieckich odpowiadają stosownie do przepisów ustawy Prawo łowieckie za szkody łowieckie wyrządzone w obwodach łowieckich, które przekazano im w zarząd albo które dzierżawią. Zatem, jeżeli obszary objęte ograniczeniami zostaną wyłączone z obwodów łowieckich, to wówczas zarządcy i dzierżawcy obwodów łowieckich nie będą ponosili odpowiedzialności za szkody łowieckie wyrządzone na tym terenie. Jeżeli natomiast obszary objęte ograniczeniami pozostaną w obwodach łowieckich, a zostanie na nich ustanowiony jedynie zakaz wykonywania polowań, wówczas pomimo braku możliwości polowania zarządcy i dzierżawcy obwodów łowieckich będą zobowiązani do szacowania na tych terenach szkód i wypłaty należnych z tego tytułu odszkodowań.

30) Czy w przypadku zajścia zdarzenia losowego na wyłączonych powierzchniach z użytkowania, w wyniku którego np. upadające drzewo lub gałąź spowoduje stały uszczerbek na zdrowiu lub śmierć poszkodowanego, Minister właściwy ds. środowiska i klimatu przejmie na siebie odpowiedzialność leżącą na nadleśniczych?

Odpowiedź udzielona przy pytaniu nr 21.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów